Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33252

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i, Türkiye'deki lise giri? sisteminin önemli bir bile?eni olan adrese dayal? yerle?tirme modeline ili?kin velilerin tutumlar?n? ölçmek amac?yla 2020 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, özellikle velilerin bu sistemin adalet, eri?ilebilirlik ve e?itim kalitesine etkileri hakk?ndaki görü?lerini hiyerar?ik ve kümülatif bir yap?da belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Bu çal??ma, ölçek geli?tirme sürecinde Guttman Ölçekleme tekni?ini kullanmas?yla öne ç?kmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yerel Yerle?tirme, Adrese Dayal? Yerle?tirme, Veli Tutumu, Lise Giri? Sistemi, Guttman Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, E?itim Politikas?.

Yazarlar

Meltem Co?kun, B. ?nam, N. Turanl?.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Milli E?itim Bakanl??? taraf?ndan uygulanan ve ö?rencilerin ikamet adreslerine göre lise türlerine yerle?tirilmesini esas alan yerel yerle?tirme (adrese dayal? sistem) uygulamas?na kar?? ebeveynlerin sahip oldu?u alg?lar?, inançlar? ve duygusal tepkileri sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, e?itim politikalar? ba?lam?nda veli memnuniyetini ve sisteme yönelik ele?tirel yakla??mlar?n düzeyini tespit etmede ara?t?rmac?lara geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Özellikle, Guttman ölçekleme metodolojisi kullan?larak geli?tirilen bu araç, veli tutumlar?n?n basit bir toplam puan yerine, hiyerar?ik bir s?ra izleyip izlemedi?ini ortaya koyarak, tutumlar?n kümülatif do?as?n? anlamaya yard?mc? olur. Bu durum, e?itim yöneticilerine sistemin hangi yönlerinin daha kabul edilebilir veya daha hassas oldu?unu belirleme konusunda derinlemesine bilgi sa?lar.

Yap?

Ölçek, adrese dayal? yerle?tirme sistemine yönelik veli tutumunu ölçen tek boyutlu (unidimensional) bir yap?ya sahiptir. Guttman Ölçe?i (Scalogram Analizi) yakla??m?na göre, ölçekteki maddeler zorluk veya kabul derecesine göre s?ralan?r ve bireyin bir maddeye olumlu yan?t vermesi, o maddeden daha kolay veya daha az kabul gerektiren tüm maddelere de olumlu yan?t verece?i varsay?m?na dayan?r.

Bu kümülatif yap?, velilerin adrese dayal? yerle?tirme sistemine kar?? tutumlar?n?n basamakl? bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

ilerleme gösterdi?ini, yani sistemin temel faydalar?na inanan bir velinin, daha karma??k veya ele?tirel yönlerine de belirli bir s?rayla yan?t verece?ini gösterir. Ölçülen temel yap?, velilerin sistemin yerel yerle?tirme (mahalle okulu) felsefesine olan genel deste?ini ve bu sistemin getirdi?i zorluklara kar?? tolerans düzeylerini kapsamaktad?r. (Link 3)

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda geçerlik analizleri, Guttman ölçekleme tekni?inin gerektirdi?i özel prosedürlere göre yap?lm??t?r. Guttman ölçeklemede esas geçerlik kan?t?, maddelerin kümülatif bir s?ra olu?turup olu?turmad???n? gösteren yüksek bir Yeniden Üretilebilirlik Katsay?s? (Coefficient of Reproducibility) elde etmekten gelir.

Yüksek bir yeniden üretilebilirlik katsay?s?, ölçe?in tek boyutlu yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ve veli tutumlar?n?n gerçekten hiyerar?ik bir düzende bulundu?unu göstermektedir (Yap? Geçerli?i). Ayr?ca, ölçek maddelerinin belirlenmesi sürecinde uzman görü?lerine ba?vurularak Kapsam Geçerli?i (Content Validity) sa?lanm??t?r. Ölçek maddeleri, adrese dayal? sistemin temel bile?enlerini ve veli kayg?lar?n? temsil edecek ?ekilde titizlikle seçilmi?tir.

Güvenirlik

Guttman tipi ölçeklerde güvenirlik, genellikle kümülatif yap?n?n ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren ölçeklenebilirlik katsay?lar? ile belirlenir. Bu çal??ma için kullan?lan güvenirlik göstergeleri, elde edilen yan?t desenlerinin ideal Guttman desenine ne kadar yak?n oldu?unu ortaya koyar.

Ölçeklenebilirlik katsay?s?n?n (Coefficient of Scalability) kabul edilebilir düzeyde olmas?, ölçek maddelerinin ayn? temel tutum yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yan?t hatalar?n?n minimumda tutuldu?unu kan?tlar. Bu, velilerin tutumlar?n?n zaman içinde ve farkl? örneklemlerde benzer hiyerar?ik yap?y? koruyaca??n? gösterir.

Faktör Analizi

Guttman Ölçe?i, do?as? gere?i tek boyutlu bir ölçek türü oldu?u için, geleneksel Aç?klay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA/AFA) yöntemleri yerine, öncelikle skalogram analizi kullan?l?r. Skalogram analizi, maddelerin tek bir latent boyut üzerinde hiyerar?ik olarak s?ralan?p s?ralanmad???n? test eder.

Ancak, geli?tirme a?amas?nda, maddelerin tek boyutlulu?unu desteklemek amac?yla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm?? olabilir. Guttman ölçeklemesinde yüksek Yeniden Üretilebilirlik ve Ölçeklenebilirlik katsay?lar?, faktör analizinin sa?lad??? yap?sal kan?t?n yerini tutar ve ölçe?in amaca uygun bir tek boyutluluk sergiledi?ini do?rular. (Link 4)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Guttman Tutum Ölçe?i)

Format: Kümülatif (Hiyerar?ik) Tutum Ölçe?i. Yan?t format? genellikle iki seçenekli (kabul/red, evet/hay?r) olup, her bir kabul, daha kolay maddelerin de kabul edildi?i anlam?na gelir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Veliler)

Ya? Grubu: 10-14 ya? aral???ndaki (ortaokul) ö?rencilerin ebeveynleri.

Popülasyon Detaylar?: Lise giri? s?navlar?na haz?rlanan veya adrese dayal? yerle?tirme sisteminden etkilenen ortaokul ö?rencilerinin velileri.

Test Metodolojisi: Ölçek, kümülatif tutumlar?n ölçülmesinde kullan?lan bir skalogram analizi yöntemi olan Guttman Ölçekleme tekni?i kullan?larak geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

E?itimde Ölçme, Tutum Ölçe?i, Guttman Skalas?, LGS, Adrese Dayal? E?itim, Velilerin Görü?leri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Makalenin yazar bilgilerinde ORCID bilgisi belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresi: meltemcoskun@hacettepe.edu.tr (Meltem Co?kun)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Meltem Co?kun'un ileti?im bilgisine dayanarak varsay?msal).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2020 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya yeniden üretimi için sorumlu yazar Meltem Co?kun ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: meltemcoskun@hacettepe.edu.tr.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden eri?ilebilir. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??da belirtilen ba?lant?lardan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

The original PDF can be downloaded here: yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf

The original PDF can be downloaded here: yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf

Makale ba?lant?s?: static.dergipark.org.tr

Kaynaklar

Co?kun, M., ?nam, B., & Turanl?, N. (2020). Entrance System for High Schools: Development of the Guttman Attitude Scale towards Local Placement. *Sakarya University Journal of Education, 10*(1), 152-165. doi: https://doi.org/10.19126/suje.646778

Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen makale referans?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM